

Een nieuwe visie op gemeenschappelijk auteursrecht?

Citeersuggestie: R.J.F. Wigman¹, *Een nieuwe visie op gemeenschappelijk auteursrecht?*, www.ie-forum.nl, [IEF 12404](#).

Inmiddels is het wetsvoorstel tot implementatie van Richtlijn 2011/77/EU² (verlenging beschermingstermijn uitvoerende kunstenaars) al weer enige tijd terug bij de Tweede Kamer ingediend. Tot mijn grote verbazing heeft het wetsvoorstel kennelijk de zegen van de Commissie Auteursrecht en heeft de Memorie van Toelichting³ niet tot reuring onder de beoefenaars en liefhebbers van het auteursrecht geleid.

Volgens de betreffende richtlijn wordt richtlijn 2006/116/EG (betreffende de beschermingstermijn van het auteursrecht en bepaalde naburige rechten) gewijzigd in die zin dat in die richtlijn aan art. 1 een zevende lid wordt toegevoegd dat bepaalt dat de beschermingstermijn van een muziekwerk met tekst 70 jaar bedraagt na de dood van de langstlevende van de componist en tekstdichter, mits muziek en tekst specifiek zijn gecreëerd voor het muziekwerk met tekst. Ik zou bijna zeggen, met de woorden van art. 45a Aw.: "een daartoe bestemde bijdrage" zijn.

Deze bepaling behoeft volgens de staatssecretaris geen implementatie omdat deze beschermingsduur voor Nederland reeds volgt uit art. 1 jo. 10 lid 1 sub 5 en art. 37 Auteurswet. De staatssecretaris licht toe: "In sommige lidstaten geldt voor de muziek en de tekst dezelfde beschermingstermijn, die wordt berekend vanaf de dag van het overlijden van de langstlevende auteur. In andere lidstaten geldt voor de muziek en de tekst een verschillende beschermingstermijn. Met artikel 1 lid van de wijzigingsrichtlijn wordt de beschermingstermijn van de muziek en de tekst voor alle lidstaten geharmoniseerd. Bescherming zal voortaan zijn gegarandeerd tot 70 jaar na de dood van de langstlevende: de auteur van de tekst of de componist van de muziek." *So far, so good*, zoals het Engelse gezegde luidt. Maar dan: "Dit punt van de wijzigingsrichtlijn behoeft in Nederland geen implementatie. Het is al geregeld in de Auteurswet." Ter onderbouwing van deze mijns inziens toch boude stelling verwijst de staatssecretaris naar artikel 37 lid 2 van de Auteurswet dat bepaalt dat de duur van een gemeenschappelijk auteursrecht op een werk dat toekomt aan twee of meer personen als

gezamenlijke makers wordt berekend vanaf 1 januari volgend op het sterfjaar van de langstlevende.

Heb ik iets gemist? Sinds wanneer bestaat op een muziekwerk met tekst gemeenschappelijk auteursrecht wanneer de muziek is gecomponeerd door maker A en de tekst is geschreven door maker B? Het nog altijd geldende arrest van de Hoge Raad in deze is het arrest *La belle et la bête*.⁴ De Hoge Raad overweegt in dit arrest: "dat toch voor de vraag of er is een gemeenschappelijk auteursrecht als bedoeld in artikel 26 der Auteurswet, toekomende aan de gezamenlijke makers van eenzelfde werk, waarbij ieders auteursrecht slechts aandeel geeft in het auteursrecht op het geheel, niet doorslaggevend is of uit de samenwerking van twee of meer kunstenaars een zelfstandig kunstwerk is geboren, waarin hun bijdragen tot één esthetische eenheid zijn geworden, maar beslissend is of dit werk is ontstaan door zodanige samenwerking der kunstenaars, dat ieders afzonderlijke bijdrage daarvan niet meer is te scheiden, zodat het buiten het verband van het geheel geen afzonderlijk voorwerp van artistieke beoordeling kan zijn."

Bij een muziekwerk met tekst zijn de bijdragen zeer goed te scheiden en ieder afzonderlijk kunnen die bijdragen voorwerp van artistieke beoordeling zijn. Naar Nederlands recht zijn muziek en tekst, ook indien zij samen als één muziekwerk zijn bedoeld, twee afzonderlijke werken.^{5,6} Hun beschermingsduur wordt voor ieder werk apart berekend en indien de beschermingstermijn van het muziekwerk is verlopen en die van de tekst nog niet, is de muziek rechtevrij.⁷ Daaraan doet niet af dat muziek en tekst niet gezamenlijk kunnen worden uitgevoerd, omdat alsdan inbreuk wordt gemaakt op (het auteursrecht op) de tekst, maar dat is echt iets anders dan hetgeen in de Memorie van Antwoord wordt beweerd en volgens mij ook iets anders dan de Richtlijn beoogt te bewerkstelligen. De Richtlijn beoogt voor muziek en tekst een gelijke beschermingstermijn te creëren. Nederland voldoet daaraan nu niet.

Roland Wigman

⁴ HR 25 maart 1949, NJ 1950, 643 mnt. JDV (*La belle et la bête*).

⁵ Zie voor de scheidbaarheid van muziek en tekst van een lied Pres. Rb. Amsterdam 4 maart 1969, NJ 1972, 319 (*Hallo mijnheer de Uil*).

⁶ Zie ook Spoor/Verkade/Visser, Auteursrecht, p. 32-35.

⁷ Dat zou anders kunnen zijn indien muziek en tekst door componist en tekstdichter in innige samenwerking tot stand zijn gebracht (maar dan zijn ze m.i. beiden auteurs van de muziek en beiden auteurs van de tekst, er is dan nog geen sprake van één ondeelbaar werk, maar ze zijn beiden co-auteurs van twee werken); ook wordt wel verdedigd dat het anders zou moeten zijn, zie bijv. Veegens in zijn noot onder het bewuste arrest van de Hoge Raad (waarbij Veegens m.i. duidelijk maakt dat de Hoge Raad niet voor deze gewenste benadering kiest; zie ook H.S.M. Kruijer, 'Gemeenschappelijk auteursrecht en deelbaarheid van werken', *AMI* 2000 p. 21 – 29).

¹ Advocaat te Amsterdam

² Kamerstukken II, 2011–2012, [33 329, nr. 2](#).

³ Kamerstukken II, 2011–2012, [33 329, nr. 3](#).